

**Storums
kommun**
LUSPIE

Undersökning

Detaljplan för bostäder på del av fastighete
Björkfors 1:18 i Hemavan, Storums kommun,
Västerbottens län, upprättad 2021-02-24

Dnr: 2020.1059-315

Upprättande av detaljplan Undersökning av detaljplanens miljöpåverkan

Strategisk miljöbedömning

Enligt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § miljöbalken ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning för alla detaljplaner och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken innefattar en strategisk miljöbedömning att kommunen ska samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd), upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, samt att ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering.

Undersökning

Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken krävs det att kommunen vid upprättande eller ändrande av en plan eller ett program gör en undersökning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte.

Krävs en strategisk miljöbedömning ska redovisningen ske i planbeskrivningen (4 kap 34 § och 33 § första stycket 4 plan- och bygglagen).

Om en strategisk miljöbedömning inte ska göras, ska skälen redovisas i planbeskrivningen, enligt 4 kap. 33 § 1 första stycket och 33 b § plan- och bygglagen.

Ställningstagande

Detaljplanen antas inte medföra betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning enligt 6 kap. 11 § miljöbalken och 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) är inte nödvändig. I denna undersökning redovisas innehållet (omfattning) och detaljeringsgrad för de utredningar som ska genomföras under det fortsatta planarbetet.

Motiv till ställningstagandet

Undersökningen grundas på följande:

- Planen möjliggör uppförande av ett fåtal bostäder i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Genomförandet bedöms i övrigt inte innebära några risker för människors hälsa.
- Miljökvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.
- Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.

Detaljplanens positiva inverkan på miljön, hälsa m.m.:

- Detaljplanen innebär bebyggelse av fåtal bostäder i ett centralt läge. Planen bedöms understödja en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

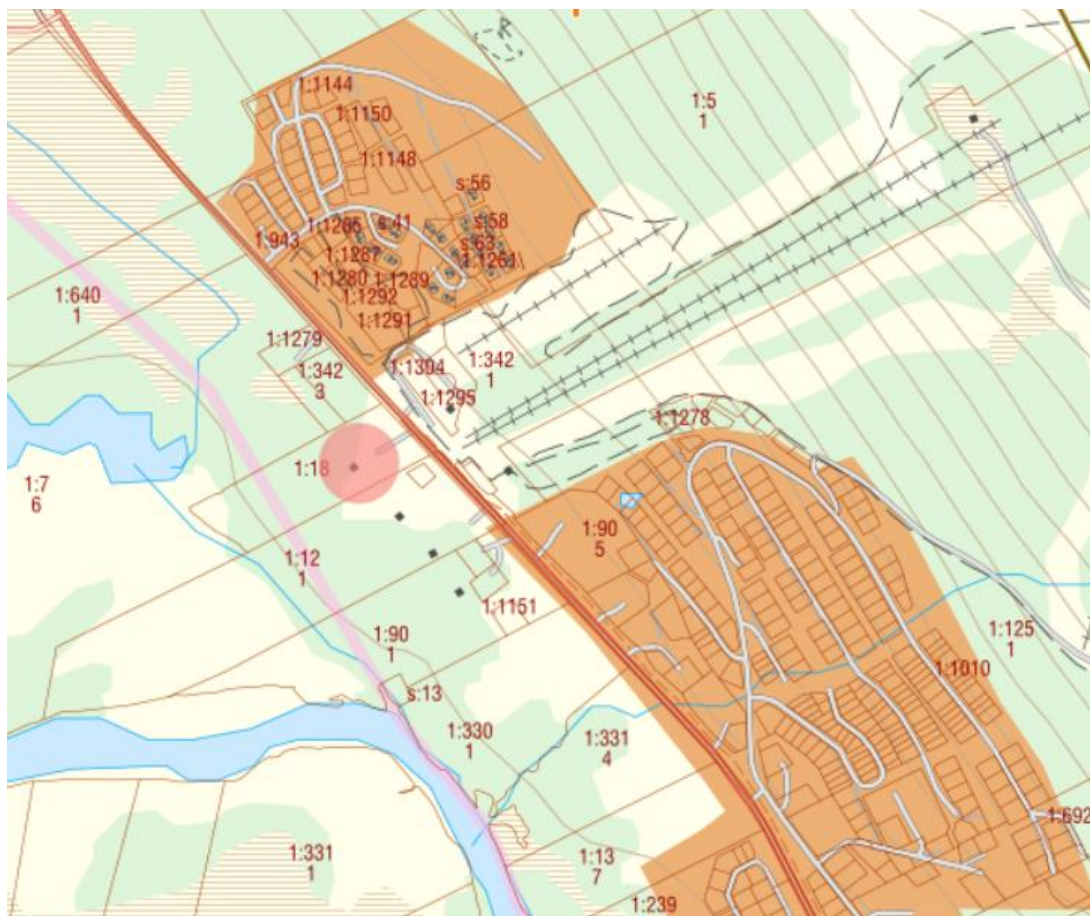
I kommande planarbete ska dessa frågor hanteras särskilt:

- Dagvattenfrågan ska tydligt hanteras i kommande detaljplan.
- Tillkommande bebyggelse anpassas till landskapsbilden.
- Bedömning av trafikbuller och farligt godsled ska hanteras.

Bakgrund och planens syfte

John-Eirik Sömnes m.fl. har ansökt om att få upprätta detaljplan för uppförande av ett fåtal bostäder på fastigheten Björkfors 1:18. Området ligger i nordvästra Hemavan mitt emot gondolliften. Direkt område omfattar ca 1,5 ha. Planens syfte är att möjliggöra för byggande av ett fåtal bostäder, se tidig skiss från sökanden **Bilaga 1**. Marken ägs av en privatperson. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2020-10-28, § 159, att påbörja arbetet med att ta fram en detaljplan. Detaljplanen ska handläggas genom utökat planförfarande.

Röd markering visar planområdets läge mitt emot gondolliften.

Bestämmelser

Riksintressen

Området ligger inom riksintresse för friluftsliv (Vindelfjällen enligt 3 kap § 6 MB). Delar av området berör riksintresse för naturvård (3 kap § 6 MB). Området ansluter också till riksintresse för kommunikationer (väg E12 enligt 3 kap § 8 MB). Väg E12 är även en rekommenderad väg för transporter av farligt gods.

Fördjupad översiktsplan (FÖP)

Enligt FÖP för Hemavan är del av området utpekad som skyddsvärd jordbruksmark/miljö. I övrigt saknas utpekad markanvändning. Planarbetet ska ske genom utökad planförfarande då förslaget bedöms strida mot gällande FÖP.

 Skyddsvärd jordbruksmark/-miljö Riksintresse - Naturvård

Utdrag ur FÖP för Hemavan

Detaljplaner

Området ligger utanför detaljplanelagt område.

Intill området berörs:

- Detaljplan för fastigheten Björkfors 1:1018, del av Björkfors 1:342 m.fl. – Gondolbyn, beteckning 2421-P2019/6.

Serviceplan (2019-2022)

Utdrag ur planen: "Målsättningen är att servicenivån ska bidra till att fler människor kan bo kvar och verka i kommunen, att den skapar attraktiva boende- och näringslivsmiljöer med möjlighet att starta upp och driva företag. Detta bidrar till att fler människor och verksamheter flyttar in men också attraherar fler att besöka vår kommun."

Strategisk plan (2020-2023)

I planen nämns bl.a. att "miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen förväntas särskilt prioritera

- att planera för attraktiva centra, bostadsområden och industrimark

- att förbättra förutsättningar för dem som vill bygga permanentboende, fritidshus eller företagsverksamhet
- arbetet med översikts-, fördjupade översiktsplaner och detaljplaner.”

Miljö kvalitetsnormer Vatten

Platsen ligger nordöst om grundvattenförekomst (SE730025-501375) samt i närheten av vattendrag Umeälven (SE730861-146315) och Ahasjön (SE730050-146627) som är klassat enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

Följande aspekter bedöms i aktuell detaljplan

	Relevant	Inte relevant
Stads- och landskapsbild	X	
Kulturmiljö	X	
Natur- och terrängförhållande	X	
Rennäring	X	
Rekreation och friluftsliv	X	
Strandskydd		X
Kommunikationer	X	
Hälsa och säkerhet , orsakat av detaljplanen	X	
Hälsa och säkerhet , orsakat av omgivningen	X	
Klimatpåverkan	X	
Måluppfyllelse	X	

De aspekter som bedömts vara relevanta för detaljplanen utvecklas närmare nedan.

Stads- och landskapsbild

Inom och intill området finns gammal jordbruks-/åkermark. Delar av området är redan bebyggt och används som fritidsbostäder idag. Det är viktigt att tillkommande bebyggelse anpassas till landskapsbilden. Fasadmateriell bör utföras av trä i dämpande naturtoner

Kulturmiljö

Inga registrerade fornlämningar finns i området. De fornminnesinventeringar som är genomförda i området har i huvudsak inriktats till ytor i närheten av strandområdena. Det är därför oklart om det förekommer fornlämningar i området. Länsstyrelsen får bedöma om arkeologisk utredning krävs.

Natur- och terrängförhållande

Platsen består delvis av gammal jordbruks-/åkermark och sly. En del av marken är idag ianspråktagen av bostäder. Planområdet är påverkat av mänsklig aktivitet såsom gammal jordbruksmark, dikningar och bebyggelse. Behov av inventering av växt- och djurlivet bedöms inte aktuell. Marken är relativt plan inom området. Det finns avrinningsstråk inom området. En barmarksbesiktning har skett av planerare/byggnadsinspektör. Marken bedöms stabil och lämplig att bebygga.

Området ligger delvis inom riksintresse för naturvård, **Hemavans deltalend** med flödesångar som tidigare nyttjades som slåttermarker (NRO24006). Den ovanligt stora hävdade *raningen* utgör ett för regionen bra exempel på naturlig fodermark.

Bild tagen mot norr mot befintlig bebyggelse på fastigheten. Foto: Ulrik Norgren.

Bild tagen väster om befintlig bebyggelse i riktning mot öster. Foto: Ulrik Norgren.

Ianspråktagande av jordbruks-/åkermark

Kommunen måste göra en bedömning utifrån läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar för att avgöra brukningsvärdet av marken. Området är relativt begränsat och har enligt uppgift inte använts på länge för bete eller slätter.

Markområdet består av ett relativt litet skifte insprängt mellan befintlig bebyggelse. De planerade bostäderna utgör en komplettering till befintlig bebyggelse och den bedöms inte inkräkta på karaktärsdragen för området i stort. Inte heller medför hänsynen till natur- och kulturvärdena på platsen eller byggnadernas inverkan på omgivande bebyggelse och på landskapsbilden att marken inte ska anses lämplig för bebyggelse. Bedömningen i

nuläget är att marken inte är brukningsvärd.

Ortofoto 2019.

Historisk ortofoto, 1960-tal.

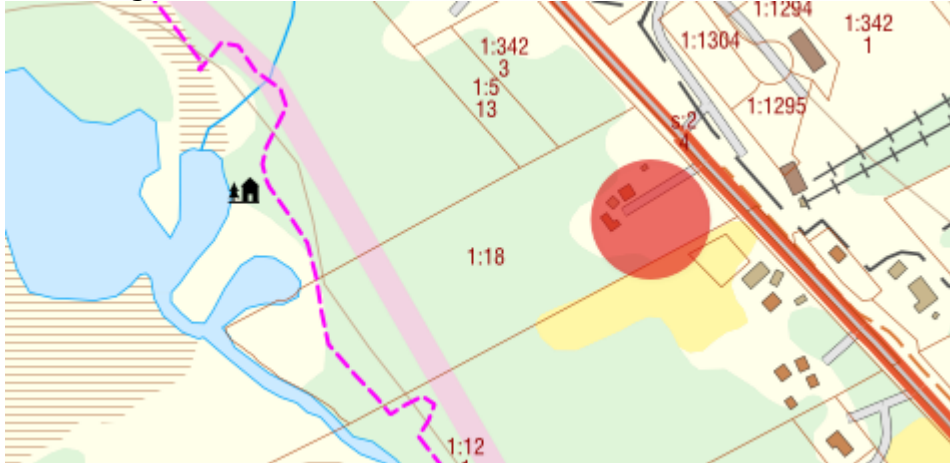
Rennäring

Området ligger inom Ubmeje tjeälldies åretruntmarker vilket medför att åtgärder inte får vidtas som innebär avsevärd olägenhet för rennäringen (Rennäringslagen 30 §). Berörd sameby kommer att involveras under planprocessens fortsatta arbete.

Rekreation och friluftsliv

Området ligger inom riksintresse för friluftsliv (Vindelfjällen enligt 3 kap § 6 MB). Storumans kommun bedömer att förslaget inte påtagligt kommer att skada riksintresset. Rekreation och friluftsliv bedöms inte förekomma i någon större omfattning inom planområdet. Väster om området finns en bred grusad stig längs Umeälven med start vid vägen mot flygplatsen och fram till ett vindskydd som ligger vid Umeälven i höjd med Hemavan gondol. Vintertid används den som skoterled.

Kartan illustrerar Björkforsledens sträckning i rosa samt vindskyddets placering.

Strandskydd

Området ligger ca 120 meter från Storavans strand och omfattas inte av strandskydd.

Kommunikationer

Biltrafik

Området är tänkt att anslutas till väg E12 med en befintlig utfart. Trafik- och parkeringslösning ska utredas i planarbetet.

Parkeringsytor

Parkeringslösning ska utredas i planarbetet. All parkering skall lösas inom respektive tomt.

Skotertrafik

Storumans kommun är en av de skotertätaste kommunerna i Sverige och skoteråkningen är stor i området och därför anser kommunen att det är viktigt att planera för skotertrafik. Ett bra spårssystem minskar konflikter med andra aktiviteter. En skoterled går över fastigheten Björkfors 1:18, se karta ovan.

Gångvägar

En GC-väg finns på andra sidan av väg E12 och en passage finns i anslutning till tänkt planområde.

Hälsa och säkerhet, orsakat av detaljplanen

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 (5:e kap.) för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord om lägsta godtagbara miljö kvalitet inom ett geografiskt område. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljö kvalitetsmålen (www.miljomal.nu).

Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft. Tillkommande trafik i och med detaljplanens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

MKN för vattenförekomster

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt beslutade i februari 2017 om MKN för samtliga yt- och grundvattenförekomster i vattendistriktet vilka ska uppnå god ekologisk status (alternativt god potential) samt god kemisk ytvattenstatus om inte särskilda skäl finns. MKN innefattar även ett krav på ickeförsämring, vilket innebär att vattenförekomstens miljö tillstånd inte får försämrats till en lägre statusklass. Under 2017 har åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljö kvalitetsnormer reviderats (avseende cykeln 2010-2016).

Vattenförekomster	EU-CD	Ekologisk status/potential	Kemisk status	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status	Miljöproblem
Ahasjön	SE730050-146627	God ekologisk status	Uppnår ej god (Hg och PBDE)	God ekologisk status	God kemisk status med undantag för Hg och PBDE	Miljögifter (Atmosfärisk deposition)
Umeälven	SE730861-146315	Otillfredsställande ekologisk potential	Uppnår ej god (Hg och PBDE)	God ekologisk potential 2027	God kemisk status med undantag för Hg och PBDE	Miljögifter (Atmosfärisk deposition), flödesförändringar, morfologiska förändringar och kontinuitet

Grundvattenförekomst	EU-CD	Kemisk status	Kvantitativ status	MKN Kemisk status	MKN Kvantitativ status	Miljöproblem
Sand- och grusförekomst	SE730025-501375	God	God	God kemisk grundvatten status	God kvantitativ status	Inga

Samlad bedömning av MKN för vattenförekomster

Utveckling enligt planförslaget bedöms inte påverka om normerna för god ekologisk eller god kemisk yt- och grundvattenstatus kan uppnås/upprätthållas för nämnda vatten. Området kommer att ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. En VA-utredning ska tas fram. För en långsiktigt hållbar dagvattenhantering ska de naturliga förhållande på platsen bibehållas så långt som möjligt. Anläggande av byggnader och vägar innebär oundvikligen att naturliga avrinningsförhållanden förändras men bl.a. genom lämpliga materialval och ytor för infiltration, rening och fördröjning kan denna påverkan minimeras. Dagvattenfrågan ska tydligt hanteras i kommande detaljplan.

Hälsa och säkerhet, orsakat av omgivningen

Markradon – Förekomsten av markradon har inte undersökts inom området. Rent generellt är höga radonhalter inte vanliga i fjällområdet. Radonsäkert byggande

rekommenderas dock generellt där markradon inte undersökts. Markradon ska kontrolleras i samband med att geoteknisk undersökning utförs.

Markföroreningar - Ingen misstanke finns om att markföroreningar förekommer inom planområdet. Om frågan om sanering av förorenad mark blir aktuell ska den hanteras enligt miljöbalkens bestämmelser.

Markförhållanden - Geoteknisk undersökning krävs. Detaljplanen ska uppfylla de säkerhetsnivåer som ställs för planer och nyexploatering enligt IEG:s (Europastandarder inom Geoteknik) tillämpningsdokument. Redan bebyggda delar inom en ny detaljplan ska uppfylla de stabilitetskrav som ställs på nyexploatering alternativt måste restriktioner finnas. Eventuella restriktioner eller krav på åtgärder måste säkerställas i planen.

Omgivningsbuller - Enligt plan- och bygglagen 4 kap. 33a § ska planbeskrivningen om detaljplanen avser en eller flera bostadsbyggnader innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller. Det behövs dock inte redovisning om det ej anses behövt med hänsyn till bullersituationen, vilket enligt en preliminär bedömning från Boverket och SKL innebär åtminstone 5 dBA under riktvärdena. För beräkning av bullernivåer det blir vid ett genomförande av planen ska Boverkets och SKLs skrift "Hur mycket bullrar vägtrafiken?" användas.

Vatten- och avlopp - Området kommer att ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. En utredning från tekniska avdelningen krävs för att visa att befintligt ledningsnät och reningsverk klarar den ökade tillrinning som just detta planområde kommer att ge.

Riskbedömning med avseende av farligt godstransporter på E12 - En riskbedömning kan krävas för att identifiera de risker avseende transporter av farligt gods förbi aktuellt planområde samt utreda vilka konsekvenser dessa kan medföra.

Klimatpåverkan

Utifrån rapporten *Underlag för samordnad beredskapsplanering vid höga flöden och dammbrott i Umeälven, WSP 2015-04-20* framgår att området inte berörs av 100-årsflödet.

Skyfallskartering

Länsstyrelsen Västerbotten har som ett led av klimatförändringar låtit ta fram skyfallskartering för länets kommuner och tätorter (*Skyfallskartering Västerbottens län Storumans kommun, Länsstyrelsen i Västerbottens län, April 2018*). Skyfallskarteringen visar hur tätorter i respektive kommun påverkas vid ett 100-årsregn med klimatafaktor 1,3 samt vid ett så kallat "Köpenhamnsregn" (vilket inträffade under 2011). Studien visar maximala vattendjup och eventuell översvänningsutbredning. Den omfattar även flödesriktning och flödes hastighet

I kommande planbeskrivning ska det redovisas de planeringsförutsättningar och de överväganden som legat till grund för planens utformning med hänsyn till förväntad klimatpåverkan. Vid behov kan särskilda planbestämmelser föras in på plankartan i syfte

att möjliggöra skyddsåtgärder och förhindra olämplig markanvändning. Planen ska dock inte göras mer detaljerad än vad som är nödvändigt med hänsyn till syftet med planen.

Måluppfyllelse

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö

Bedömningen är att miljömålen kommer att beaktas och att dessa inte kommer att beröras negativt.

Medverkande tjänstepersoner

Ulrika Kjellsdotter, planhandläggare,
Ulrik Norgren, planerare/byggnadsinspektör,
Mattias Åkerstedt, miljö- och samhällsbyggnadschef/stadsarkitekt och
Anna Svingfors, miljöinspektör.

Ulrika Kjellsdotter
Planhandläggare